

18 d'abril de 1960

Benvolgut amic Josep Ferrater: us envio la segona edició de "Notícia de Catalunya", impresa al mateix temps que la segona edició de les vostres "Formes de vida". Al país li agraden aquestes consideracions sobre el seu passat i el seu present, i jo penso que ambdós llibres tindran èxit. Em felicito de coincidir novament amb vós sobre l'objectiu a aconseguir arribar a ser una Suïssa, activa, progressista i net, tolerant i constructiva. En canvi, em permeto de discrepar –per una sola vegada- d'un text vostre sobre el perpetu condicional històric de Catalunya. I ho faig no per a posar de relleu aquesta única discordància, sinó perquè el paràgraf en qüestió és esmentat en un lloc preferent per Américo Castro per tal de demostrar que Catalunya no ha existit mai o no té possibilitats d'existir.

La meva reedició de "Notícia de Catalunya" conté moltes novetats. Ara es presenta com volia i me l'imaginava llavors de la seva primera edició. A més de molts capgirament parcials, hi ha un capítol completament refet –el darrer- i tres de bell nou escrits: sobre la clerecia, les relacions Castella-Catalunya i la posició del català davant l'Estat. Certament que encara es podrien dir moltes més coses, però calia mantenir l'equilibri amb les altres parts del llibre i, sobretot no esgarrifar el lector anti (car el llibre tampoc ha complert amb l'obligació a passar pels tràmits inquisitorials). Em sembla que es va perfilant una problemàtica bastant precisa, l'estudi de la qual pot donar bastant de joc el dia de demà.

He tingut lleure de fer aquesta reedició, així com la de l'"Aproximación i altres llibres de text, perquè una grip, amb descàrrega de pleuresia, em té retingut a casa, a vegades al llit i altres llevat, des del 17 de gener proppassat. Es una malaltia llarga i empipadora, especialment per a mi que mai no havia estat dos dies al llit des del temps de la meva infantesa. Es qüestió de vèncer unes dècimes i això es veu que costa més que ... una pulmonia doble i un tifus, junts. Els metges, que són bons- i jo – que sóc mal malalt- ens avorrim dolçament esperant el dia que al virus li abellirà d'anar-se'n definitivament.

Les coses d'aquest país i d'Espanya estan tan [desgrapades] que només s'aguanten pel tel amb què la Secretaria d'Estat ianqui les embolica –o les embolcalla. Arribarà un moment que ni aquest tel servirà: la fruita llavors es desprendreà de l'arbre. I què n'esdevindrà? ¿S'avindrà la societat franquista –o sigui aquella casta dirigent que ha imposat a l'actual govern el seu tarannà- a una reforma limitada sota l'ull d'una monarquia constitucional centre-esquerra recolzada per la N.A.T.O. o bé haurem d'assistir a una segona trencadissa? Particularment, cada dia em fa menys il·lusió el restabliment d'una monarquia, mal sigui com a retardatària d'una explosió revolucionària. El que cal, em sembla, es passar de la inhibició a la dinàmica per replans meticulosament estudiats. Avui la política ho és tot menys improvisació! I si no s'aconsegueix tenir un bon pla entre les mans, llavors és millor que ens portin les mainaderes del Fons Internacional o de l'O.E.R.

Una forta encaixada del vostre bon amic,

[signatura]